

Riedsútstel

Ynformaasjekarrûsel	: 11 december 2025
Agindapunt	: 3
Status	: Informerend/Vergaderstuk
Program	: 0. Bestuur en ondersteuning
Eardere behandeling	: Werkgroep BOB en presidium 27 november 2025
Ferfolch	: Besluitvormend 18 december 2025, agendapunt 8
Portefúljuhâlder	: N.v.t.
Taheakke	: 1. Verordening op de agendacommissie Achtkarspelen 2026
Saaknûmer	: 2025111212263

Underwerp

Vaststellen Verordening op de Agendacommissie Achtkarspelen 2026

Wy stelle jo foar 18 desimber 2025 te besluten om:

1. De verordening op de agendacommissie Achtkarspelen 2026 vast te stellen.
2. De voorzitters van de informatiecarrousel (straks de raadscommissie) tot aan de verkiezingen te benoemen als lid van de agendacommissie.

Agindearring ynformaasjekarrûsel

Dit onderwerp is niet geagendeerd door de raad, maar staat onder de 'overige stukken' op de agenda, zodat inwoners erover kunnen inspreken.

Koarte gearfetting

Het doel van deze verordening is het instellen van een agendacommissie, naast en niet meer als onderdeel van het presidium. De verordening is een uitwerking van de conclusies en aanbevelingen van een onderzoek naar het vergadermodel en de agendacommissie. De nieuwe werkwijze versterkt de positie van de gemeenteraad, bevordert een transparante en zorgvuldige agendering en creëert meer ruimte voor burgerparticipatie en inhoudelijke voorbereiding van besluiten.

Foech ried/kolleezje

De gemeenteraad is bevoegd op grond van artikel 16 van de Gemeentewet.

Ynlieding

In 2025 heeft een stagiaire van de Thorbecke Academie een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar het vergadermodel van Achtkarspelen. In dit onderzoek zijn de bestaande werkwijze en rolverdeling tussen raad, presidium en griffie geëvalueerd. De aanbevelingen – die tijdens de presentatie van de conclusies en aanbevelingen breed gedragen werden in de raad – zijn door een werkgroep uit de raad (het 'BOB-werkgroepje') uitgewerkt in concrete voorstellen. Deze zijn besproken in de fracties en vervolgens in de vergadering van het presidium van 27 november 2025. Het presidium legt ze nu voor aan de raad.

Histoarje

Het presidium heeft de griffie opdracht gegeven het vergadermodel te evalueren. Een studente van de Thorbecke Academie heeft onderzoek gedaan naar het huidige vergadermodel, interviews gehouden en een enquête uitgezet, resulterend in conclusies en aanbevelingen. Deze aanbevelingen gaan over 2 zaken: 1. het vergadermodel en 2. over (het functioneren van) de agendacommissie.

Te berikken effekt

- Het versterken van de positie van de raad in het duale stelsel.
- Het stroomlijnen van de agendering en voorbereiding van stukken.
- Het verbeteren van de kwaliteit van de informatievoorziening.
- Het stimuleren van burgerparticipatie in het besluitvormingsproces.
- Effectievere en efficiëntere vergaderingen.

Argumenten

1.1 *De nieuwe verordening versterkt de positie van de gemeenteraad in het duale stelsel*
De nieuwe verordening borgt dat de gemeenteraad zelf bepaalt hoe en wanneer onderwerpen op de agenda van de raad komen. Door de agendacommissie los te koppelen van het presidium ontstaat een heldere scheiding tussen bestuurlijke coördinatie (presidium) en inhoudelijke voorbereiding (agenda-commissie). Dit versterkt de zelfstandige, kaderstellende en controlerende rol van de raad, geheel in lijn met het duale stelsel.

1.2 *De nieuwe verordening 'codificeert' de aanbevelingen uit het onderzoek*
Het onderzoek wijst uit dat het besluitvormingsproces van de raad van Achtkarspelen wint aan duidelijkheid, transparantie en participatie als de raad het vergadermodel scherper structureert. De nieuwe verordening op de agendacommissie verankert de aanbevelingen uit het onderzoek:

- Het instellen van een afzonderlijke agendacommissie, naast en niet meer als onderdeel van het presidium (artikel 2).
- Een heldere toepassing van het BOB-model (artikel 3, lid 8):
Byld: beeldvorming in de nieuwe raadscommissie;
Oerlis: oordeelsvorming in de oordeelsvormende vergadering;
Beslút: besluitvorming in de raadsvergadering.

Deze scheiding bevordert zorgvuldige besluitvorming en voorkomt dat politieke afwegingen te vroeg plaatsvinden.

1.3 *Een werkgroep uit de raad heeft de aanbevelingen uit het onderzoek zorgvuldig uitgewerkt in concrete voorstellen*

Voorbeelden:

- Professionelere ondersteuning
De griffie krijgt een versterkte rol als procesbewaker en adviseur. Zij ziet toe op een transparante werkwijze, ondersteunt bij de voorbereiding van agenda's en bewaakt de kwaliteit van de besluitvormingsketen. Deze professionalisering draagt bij aan vertrouwen, voorspelbaarheid en een goed geïnformeerde raad.
- Niet-politieke rol agendacommissie
De agendacommissie agendeert en bepaalt de behandelwijze van onderwerpen zonder politieke afweging. Dit garandeert dat besluiten zuiver op inhoud en kwaliteit worden voorbereid, onafhankelijk van politieke belangen.

1.4 *De agendacommissie krijgt mogelijkheden om actief de burgerparticipatie te bevorderen*
De agendacommissie kan burgers, belanghebbenden en deskundigen actief uitnodigen voor de beeldvormende fase. Dit vergroot de mogelijkheid tot participatie, versterkt de legitimiteit van besluiten en brengt extern deskundig advies in.

2.1 *Een commissie van voorzitters waarborgt deskundigheid en een evenwichtige vertegenwoordiging zonder politieke sturing*

De agendacommissie bestaat op grond van artikel 2, lid 3 uit vijf leden en is een afspiegeling van de politieke verhoudingen in de raad.

Het presidium stelt voor om tot de gemeenteraadsverkiezingen te kiezen voor de voorzitters van de nieuwe raadscommissie, aangevuld met de voorzitter van de controlecommissie. Dit waarborgt evenwichtige vertegenwoordiging en deskundigheid bij agendering en voorkomt politieke sturing namens fracties. Na de verkiezingen kan de raad besluiten tot een andere samenstelling, afhankelijk van vaardigheden en competenties van de kandidaten.

Alternativen

- Handhaven van combinatie van presidium en agendacommissie (minder gescheiden rollen, minder transparant);
- Agendacommissie samengesteld uit fractievoorzitters (meer risico op politieke beïnvloeding).

Kanttekenings/risiko's

1.1 *Er ontstaat mogelijk onduidelijkheid over de rolverdeling bij de start*

Dit risico wordt kleiner door een duidelijke verordening en door de meetlat als leidraad voor de agendacommissie.

Finânsjes

Niet van toepassing.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje

De agendacommissie heeft een expliciete rol om participatie van inwoners en belanghebbenden mogelijk te maken, door hen uit te nodigen voor de beeldvormende fase ('Byld') van het BOB-model.

Kommunikaasje

De griffie legt in *De Feanster* en op social media helder uit wat er verandert in het vergadermodel en hoe inwoners zelf onderwerpen aan kunnen dragen en hoe ze kunnen inspreken.

Ferfolchtrajekt

Doel is om 1 januari 2026 te starten met de nieuwe werkwijze om zo alvast enige ervaring op te doen met de nieuwe werkwijze vóór het aantreden van de gemeenteraad in nieuwe samenstelling na de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026.

Evaluaasje

Het is belangrijk om de ervaringen met de nieuwe werkwijze goed te volgen door die in het presidium te bespreken. Het presidium krijgt evaluatie nadrukkelijk als taak in de nieuwe verordening op het presidium.

Buitenpost, 27 november 2025

Het presidium van de gemeenteraad van Achtkarspelen,

De griffier,

De voorzitter,

Geert Andringa

Jouke Douwe de Vries MSc

Konseptriesbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het presidium van 27 november 2025, punt nr.: 8;

gelet op artikel 16 van de Gemeentewet;

Beslút:

1. De verordening op de agendacommissie Achtkarspelen 2026 vast te stellen.
2. De voorzitters van de informatiecarrousel (straks de raadscommissie) tot aan de verkiezingen te benoemen als lid van de agendacommissie.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Achtkarspelen van 18 december 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Dhr. G.J. Andringa

Dhr. J.D. de Vries MSc